

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-620748-III/09/DU

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, *11 czerwca 2009 r.*

Pan
Andrzej Czuma
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma Pana Ministra z dnia 8 lipca br. w sprawie regulacji prawnych określających status i wynagrodzenie asystentów sędziów uprzejmie informuję, że analiza prawna tego tematu, dokonana w związku z nadal napływającą do Rzecznika korespondencją, m.in. wnioskiem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Sędziów, wyłoniła kolejny problem, który pragnę Panu Ministrowi przedstawić.

Przepis art. 155 § 6 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) udziela Ministrowi Sprawiedliwości upoważnienia do określenia w drodze rozporządzenia wysokości wynagrodzenia asystentów sędziów uwzględniając poziom wynagrodzeń sędziów, referendarzy sądowych i urzędników sądowych oraz zasadę różnicowania wynagrodzenia asystentów sędziów w zależności od tego, czy są zatrudnieni w sądzie rejonowym, okręgowym, czy apelacyjnym. Przepis ten, w ocenie Rzecznika, nie spełnia ważnej przesłanki wymaganej dla aktu delegującego (ustawy), bowiem nie zawiera wytycznych dotyczących treści aktu wykonawczego. Nakazuje odnieść to wynagrodzenie do istotnie różniącego się poziomu wynagrodzeń sędziów, referendarzy sądowych i urzędników sądowych nie wskazując przy tym kryteriów, w oparciu o które organ administracji rządowej ma ustalić wynagrodzenie asystentów sędziów. W rezultacie wynagrodzenie asystenta stażysty obywatelającego aplikację sędziowską jest jednoznacznie określone w ustawie (ustawa z 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa) na poziomie najniższego wynagrodzenia zasadniczego referendarza sądowego, natomiast pozostałych asystentów w akcie niższej rangi, tj. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości według niesprecyzowanej relacji do wynagrodzenia sędziów, referendarzy i urzędników sądowych.

Według dyspozycji z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP - upoważnienie do wydania aktu wykonawczego powinno być szczegółowe i powinno zawierać wytyczne dotyczące treści tego aktu. Brak, w art. 155 § 6 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, takich szczegółowych wytycznych dla Ministra Sprawiedliwości do określenia istotnych uprawnień grupy pracowniczej, zasadnie budzi zastrzeżenia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Sędziów i jest uznawane jako naruszenie standardów konstytucyjnych.

Ponadto w skierowanym do Rzecznika wystąpieniu Zarząd Stowarzyszenia podkreśla, że wynagrodzenie zasadnicze asystentów sędziów, szczególnie w sądach rejonowych, ustalone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 23 lipca 2008 r. w sprawie wynagrodzenia asystentów sędziów (Dz. U. Nr 99, poz. 834) w istocie jest bardziej zbliżone do wynagrodzenia urzędników sądowych, niż innych grup zawodowych w sądach powszechnych (sędziów, referendarzy). Jest to odbierane jako krzywdzące zważywszy na zakres zadań merytorycznych obowiązujących asystentów sędziów, a także ich kwalifikacje zawodowe. Wielu pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, poza ukończonymi studiami prawniczymi, legitymuje się zdanym egzaminem sędziowskim i praktyką asystencką.

Problem nierówności w traktowaniu asystentów sędziów w zakresie wynagrodzenia konsekwentnie podnoszony jest także w związku z istniejącym zróżnicowaniem wynagrodzeń w zależności od rodzaju sądu, w którym są zatrudnieni. Likwidacja tego zróżnicowania miała nastąpić poprzez nowelizację ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych. W związku z tym uprzejmie proszę o przedstawienie informacji, na jakim etapie postępowania legislacyjnego jest ta nowelizacja.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w przedstawionych wyżej kwestiach, ze szczególnym uwzględnieniem zastrzeżeń dotyczących art. 155 § 6 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Z przeżyciem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich